

MUDr. Ján Ambro

(27.3. 1827 Beckov – 15.5. 1890 Bratislava)

Významný uhorský lekár slovenského pôvodu, priekopník moderného zdravotníctva v oblasti pôrodníckej praxe, zakladateľ prvej školy pre babice v Bratislave.

Narodil sa 27. marca 1827 v Beckove v rodine mäsiara Juraja Ambru a zemianky Juliany rod. Déczyovej (Décsi). Vzdelanie získal v beckovskej evanjelickej škole, v Modre na evanjelickom gymnáziu (spolu s Dionýzom Štúrom), na gymnáziu v Trnave a v Šoprone, kde v roku 1846 zmaturoval.

Počas štúdia bol pokladník spolku slovenských študentov a prispieval do školského časopisu Věmec. Medicínu študoval na lekárskej fakulte univerzity v Pešti a vo Viedni, kde v roku 1852 získal diplom z lekárstva, chirurgie a pôrodníctva. Stal sa praktikantom u prof. Ignáca Semmelweisa na pôrodníckom oddelení Všeobecnej nemocnice vo Viedni a stal sa stúpencom a propagátorom jeho náuky. Oslepol na pravé oko následkom infekcie zo zápalu pri zákroku na rodičke. V roku 1855 bol asistent na chirurgickej klinike prof. Balassu v Pešti. Od roku 1856 išiel za praktického lekára do Kisújszállasi, kde pracoval do roku 1870, kedy sa stal asistentom na pôrodníckej klinike v Budapešti. Od roku 1873 bol primár pôrodníckeho oddelenia Krajinskej nemocnice v Bratislave a riaditeľ školy pre pôrodné asistentky, kde sám prednášal. Túto prácu vykonával až do svojej smrti 15. mája 1890.

V roku 1868 na zjazde Uhorskej lekárskej spoločnosti v Egeri ho poverili vypracovaním návrhu opatrení na zníženie dojčenskej úmrtnosti, ktorá bola v Uhorsku jedna z najvyšších v Európe. Od vtedy sa medicínsky zameril na matku a dieťa. Spoločensko-sociálne korene vysokej úmrtnosti zmeniť nemohol, preto sa zameril na zlepšenie uhorského zdravotníctva. Publikoval články, aj verejný list Ministerstvu zdravotníctva, aby zaviedol opatrenia podľa náuky MUDr. Semmelweisa. Žiadal zriadiť v nemocniciach samostatné pôrodnícke oddelenia a zavedenie odborného vzdelávania pre pôrodné asistentky. Výsledkom jeho iniciatívy bolo, že roku 1885 na dnešnej Zochovej ulici otvorili prvú modernú pôrodnicu v Uhorsku, prvú detskú nemocnicu, Ústav na výchovu pôrodných asistentiek a začali stavať útulok pre siroty.

MUDr. Ambro je známy ako autor prvej slovenskej učebnice pre pôrodné asistentky – babice, ktorá vyšla v roku 1873 v Skalici pod názvom **Kniha o pôrodníctve pre baby**. Písal do nemeckých, maďarských a slovenských novín a odborných lekárskejších časopisov, pracoval v bratislavskom lekársko-prírodovednom spolku. Oženil sa tu a narodilo sa mu 5 detí (Zoltán – lekár v Trenčíne † 1918, Július, Fridrich, Nándor, Ema).

Bol vymenovaný za člena Krajinskej zdravotnej rady.

Literatúra

Beckov 1. WilArt Nové Mesto nad Váhom 2006, Milan Šišmiš, Osobnosti Beckova, s. 188-189.
Slovenský biografický slovník I. A – D. Matica slovenská, Martin 1986, s. 53.